

N:o 79.

Af Herr **H. Schmidt**: *Angående ändring i 63 § af reglementet för Riksbankens styrelse och förvaltning.*

Om, å ena sidan det är en obestridlig sanning, att den så kallade allmänna diskonten, eller lånefonden med omsättningsrätt, är för de mindre jordbrukarne samt för löntagarne en mycket lämplig och fördelaktig låneanstalt, så måste, å andra sidan, det medgifvas, att det sedan ålder brukliga sättet för afbetalningarne, d. ä. omsättningarne, är temligen obeqvämt och besvärligt. Bankoreglementet (§ 63 mom. 5) medgifver gäldenären att afbördas sig sin skuld under en tid af två och ett halft år, hvilken tid, med begagnande af s. k. respitmånaden samt ytterligare tid för lånehandlingens komplettering (nämnda § mom. 6 och 7), kan förlängas ända till 3 år och deröfver; men för hvarje afbetalning måste ny revers uppsättas, löftesmännen teckna ny borgen, och i de flesta fall nytt vederhäftighetsbevis anskaffas, följden är naturligtvis mycket skrifveri, många mellanhänder, då de flesta äro oförfarne i lånehandlingars upprättande och ofta sakna skrifkunnighet, samt onödiga kostnader. Genom att deremot genast inrätta skuldsedeln på viss tid, med bestämda afbetalningsterminer, skulle samma skuldsedel kunna gälla till dess hela lånet blifvit betaldt, samt allt annat besvär för låneinnehafvaren än penningars insändande å afbetalningsterminerna och derjemte af vederbörande behörigt utfärdadt nytt vederhäftighetsbetyg, kunna undvikas, hvartill kommer, att genom något strängare föreskrift rörande formen vid lånehandlingens uppsättande faran af falsk handling kunde i det närmaste aflägsnas, eller till och med omöjliggöras, likasom ock att lånehandlingarne i diskont- och lånekontoren icke behöfde att antaga det stora omfång som för närvarande. Rörande detta omfång vid lånekontoret i Göteborg må här nämnas, att under det de utgifna nya lånen nästlidna år voro till antalet 3,749, så uppgingo deremot omsättningsreverserna till icke mindre än 15,705. Då nu emellertid, derest lånehandlingen genast inrättades för hela den beräknade lånetiden, stor lättnad bereddes gäldenären, bör ock respitmånaden likasom tiondedelsafbetalningen hvarje tredje månad kunna bortfalla, derigenom att lånet från början ställdes eller beräknades för tre år, med afbetalning af en sjettedel hvarje sjettemånad, samt med påföljd

af hela oguldna-beloppets utsökning, så snart utfäst afbetalning icke erlagts, samt vidfogats nytt vederhäftighetsbetyg, inom t. ex. tio dagar efter förfallotiden för densamma.

Att en anordning af ifrågavarande beskaffenhet lätteligen låter sig göra, bevisas derigenom, att Lunds sparbank utlemnar lån på fem år, med afbetalning af en tiondedel hvarje halfår. Utlåningen torde dock, till undvikande af alltför många förfalldagar, böra inskränkas till hvarje fjortonde dag, i stället att den nu är hvarje åttonde, och lånet bör, då det på laglig väg skall utsökas, löpa med sex procents ränta från förfalldagen.

Genom en förändring i ofvan antydda syfte skulle både Bankens och allmänhetens fördel befordras, hvadan jag tager mig friheten värdsamt förslå: att 63 § i bankoreglementet måtte förändras till följande lydelse:

Mom. 1. Utlåning från den härtill anvisade fond sker hvarje fjortonde dag mot lånesökandens förbindelse, åtföljd af svenska statsobligationer eller andra publika papper, in-tecknade skuldebref, löpande förskrifning, accepterad invisning, aktier, eller andra säkerheter, eller ock mot förbindelse försedd med borgen.

Mom. 2. Lika lydelse med det nu gällande.

Mom. 3. Lånetiden må kunna utsträckas ända till 3 år, med rätt för gäldenären att halfårsvis afbetala en sjettedel eller mera tilldess att hela lånet guldits, jemte skyldighet vid hvarje afbetalning inlemna nytt af vederbörande utfärdadt vederhäftighetsbetyg; kommande räntan, som för dessa lån beräknas till 5 procent, att vid lånets utgifvande afdragas i förskott till den utfästade nästa förfalldagen, då vid skeende liqid ränta å kvarstående beloppet skall gäldas till nästa förfalldag, o. s. v. under hela lånetiden.

Mom. 4. Lån må ej utgifvas å mindre belopp än 240 riksdaler, eller sådana belopp deröfver att afbetalningarne, med beräkning af tiden för densamma, sluta på jemnt tiotal riksdaler. Vill således en sökande göra afbetalning med en sjettedel hvarje gång, så böra lånen lyda å 240 rdr, 300 rdr, 360 rdr, 420 rdr o. s. v.: men vill han göra den i tre, fyra eller fem delar, så må lånebeloppet derefter rättas, och kan då blifva, med tre afbetalningar, 240 rdr, 270 rdr, 300 rdr, o. s. v.; med fyra afbetalningar 240 rdr, 280 rdr, 320 rdr o. s. v., dock alltid för ordning och reda i bokföringen hvarje sjettemånad och å jemna tiotal riksdaler.

Mom. 5. Uteblifver utfäst afbetalning jemte nytt vederhäftighetsbetyg å förfalldagen, vare likväl gäldenären bibehållen vid lånereversen, derest han sin afbetalningsskyldighet inom 10 dagar derefter fullgör; men om under nämnda 10 dagar afbetalning (jemte vederhäftighetsbetyg) eller slutbetalning ej sker, löper skulden med sex procents ränta från förfalldagen, och styrelsen låter utan uppehåll beloppet utsöka.

Mom. 6. Derest gäldenär eller löftesman affider, eller kommer på obestånd, eller rymmer från sitt hemvist till okänd ort in- eller utrikes, eller stäld annan säkerhet än borgen försämras, eger styrelsen att vid förfallotiden för nästa afbetalning utfordra återstoden af lånet, såvidt styrelsen anser Bankens säkerhet sådant fordra.

Mom. 7. Lånereversal bör, för att kunna godkännas, vara försedt med intyg af vederbörande domare, kronofogde eller annan sådan embets- och tjänsteman, eller af styrelsen känd enskild person, som antagligen bör om sökandens och hans löftesmäns ekonomiska ställning ega noggrann kannedom, att sökanden och löftesmännen äro, hvar för sig, fullt vederhäftige ej allena för beloppet i fråga, än ock för deras öfriga förbindelser till Banken eller lånekontoret; börande betyget innefatta ej mindre beloppet af samma förbindelser, särskildt för lån och särskildt för borgen i enlighet med vederbörandes uppgift, än ock att såväl sökanden som löftesmännen varit hos intygsutgifvaren samtidigt tillstädes samt erkänt förbindelsen och sina namn under densamma, och huruvida namnteckningarne äro egenhändiga, eller verkställda af annan person, om hvilken intyget då bör innehålla uppgift.

Skulle detta förslag vinna bifall, torde första punkten af 2 mom. i 51 § böra bortfalla.

Stockholm den 28 Januari 1871.

Herrman Schmidt,

från Säfvedahls härads domsaga.

N:o 80.

Af Herr **Hans Andersson** från Jemtlands län: Angående ändring i 24 § af Kongl. förordningen den 21 Mars 1862 om landsting.

Enligt nu gällande förordning om landsting njuter landstingsman för inställelse vid landsting skjutsersättning för två hästar, der ångbåts- eller